

Europos Pulsas

Jungiant bendruomenes, stiprinant Europą

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

Nr. 45

2025 m. rugsėjis

TRYŠ SESĖS – VIENA ISTORIJA: BALTIJOS ŠALIŲ KULTŪRINIAI MARŠRUTAI

Lietuva, Latvija ir Estija – trys mažos, bet stiprios Baltijos sesės, kurios šimtmečius ėjo greta, dalinosi ne tik bendra geografija, bet ir istorijos išbandymais. Mūsų kraštus jungia Baltijos jūra, kurios bangos simboliškai nuplauna sienas ir primena apie bendrą erdvę. Mes turime panašų likimą – visi siekėme laisvės, atkūrėme nepriklausomybę ir tapome moderniomis Europos valstybėmis beveik vienu metu.

Bendri istoriniai išgyvenimai, tokie kaip dainuojanti revoliucija ar Baltijos kelias, tapo ne tik mūsų tautų vienybės simboliais, bet ir pavyzdžiu pasauliui. Tai buvo akimirka, kai trijų šalių žmonės susikibo rankomis ir parodė, kad net mažos tautos, būdamos vieningos, gali pakeisti istorijos eigą. Minėdami šio įvykio sukaktis, mes stipriname bendrystės jausmą ir perduodame laisvės dvasią jaunajai kartai.

Šiandien mus jungia ne tik praeitis, bet ir ateitis – kartu kuriame inovacijas, investuojame į mokslą ir technologijas, tačiau tuo pat metu nepamirštame savo šaknų. Baltijos šalys bendradarbiauja kultūros srityje – mūsų menininkai, muzikantai, rašytojai rengia bendrus projektus, o regioninės šventės pritraukia lankytojus iš visų trijų valstybių. Mūsų tradicinės dainos, tautiniai drabužiai ar virtuvės patiekalai yra skirtingi, bet kartu jie pasakoja bendrą istoriją apie išsaugotą identitetą.

Mus sieja ir gamta – nuo Kuršių nerijos kopų Lietuvoje iki Gaujos nacionalinio parko Latvijoje ar Estijos salų Baltijos jūroje. Šie kraštovaizdžiai sudaro bendrą regiono mozaiką, kurią kartu puoselėjame ir saugome. Bendros gamtos saugos iniciatyvos parodo, kad mums svarbi ne tik ši diena, bet ir ateities kartos.

Svarbus ir bendras saugumo pojūtis – būdamas NATO ir ES narės, mes remiame viena kitą tarptautinėje arenoje, kartu atstovaujame regiono interesams ir rodome, kad mažos valstybės gali būti stiprios būdamos vieningos. Ekonominiai ryšiai tarp šalių kasmet stiprėja: verslas, transportas ir turizmas kuria naujas jungtis.

Tačiau bene gražiausia yra žmonių tarpusavio draugystė. Baltijos šalių gyventojai jaučiasi artimi kaimynai – dažnai keliaujame vieni pas kitus, mokomės kalbų, dalijamės patirtimis ir palaikome vieni kitus įvairiose gyvenimo srityse. Mūsų jaunimas dalyvauja bendrose studijų programose, mainų projektuose ir bendruomeninėse iniciatyvose.

Visa tai parodo, kad mūsų draugystė nėra vien formali – ji gyva, tikra ir kasdien stiprėjanti. Baltijos šalys yra daugiau nei kaimynės. Mes esame trys sesės, kurios kartu dainuoja, kartu kuria ir kartu žiūri į ateitį.

Būtent tokioje bendrystės ir pasitikėjimo atmosferoje gimsta įvairūs bendri projektai – nuo kultūros iniciatyvų iki tarptautinių turizmo maršrutų. Jie ne tik įprasmina mūsų bendrą istoriją, bet ir atveria naujas galimybes ateičiai.

„Baltic Manors Route“

Vienas ryškiausių bendradarbiavimo pavyzdžių – „Baltic Manors Route“ projektas, kuriuo siekiama sujungti istorinius dvarus, kultūros paveldą ir šiuolaikinį turizmą į vieną bendrą maršrutą. Ši iniciatyva prasidėjo kaip tarptautinis „Interreg“ programos projektas ir šiandien jungia dešimtis

Tik šįkart tai daroma kultūros, turizmo ir bendros rinkodaros priemonėmis, kuriant vieningą Baltijos šalių veidą Europoje ir pasaulyje.

Taip kultūra tampa ne tik mūsų identiteto saugotoja, bet ir ateities tiltu, jungiančiu Lietuvą, Latviją ir Estiją. „Baltic Manors Route“ parodo, kad bendradarbiaudami mes galime ne tik išsaugoti savo paveldą, bet ir jį paversti šiuolaikiška, patrauklia ir visiems prieinama patirtimi.

„Baltic Fortresses Route“

Kitas svarbus bendradarbiavimo pavyzdys – „Baltic Fortresses

Projekto vertė siekė kelis šimtus tūkstančių eurų, didžioji dalis lėšų buvo finansuota iš Europos Sąjungos INTERREG III B programos. Prie projekto prisidėjo partneriai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, taip pat Vokietijos, Lenkijos ir kitų regiono šalių. Tai parodė, kad fortų paveldas nėra tik nacionalinis, bet ir tarptautinis reiškinys, jungiantis visą Baltijos regioną.

„Baltic Fortresses Route“ tapo pavyzdžiu, kaip istoriniai kariniai objektai gali būti pritaikyti turizmo reikmėms, kultūros renginiams ir bendruomenių veiklai. Projektas prisidėjo prie regiono

tokius kaip Ryga ar Talinas, bet ir mažesnes vietas, kurios prisidėjo prie viduramžių prekybos tinklo. Projektas remiasi idėja, kad kultūrinis paveldas gali tapti ekonominio augimo šaltiniu, o istorija – patrauklia kelionių patirtimi. Tai dar vienas pavyzdys, kaip bendras paveldas jungia Baltijos šalis ir stiprina regioninį identitetą.

„Cult-Ring“

Svarbus ir programinis projektas „Cult-Ring“, vykdytas pagal „Interreg Europe“ programą. Jo tikslas – analizuoti, kaip kultūriniai maršrutai prisideda prie regioninės ekonomikos, darbo vietų kūrimo ir socialinės sanglaudos. Kitaip tariant, tai buvo ne vieno maršruto kūrimas, bet platesnė iniciatyva, skirta parodyti maršrutų naudą.

Šis projektas suteikė galimybę keistis gerą patirtimi tarp įvairių Europos regionų, įskaitant ir Baltijos šalis. Buvo atliekamos studijos, organizuojami seminarai, rengiamas rekomendacijų paketas politikos formuotojams. Nors jis neturėjo vieno konkretaus „kelio“, „Cult-Ring“ padėjo pagrindą kitiems projektams ir parodė, kad kultūriniai maršrutai yra ne tik kultūros, bet ir ekonomikos klausimas.

„Balts' Road“

Galiausiai verta paminėti dar teikiamą projektą – „Balts' Road“, kuris orientuojasi į Baltų kultūros edukaciją ir turizmą. Jis grindžiamas bendru Lietuvos ir Latvijos paveldu, siekiant sukurti maršrutą, jungiantį archeologines vietas, muziejus, amatininkus ir kultūrinės iniciatyvas.

Šio projekto idėja – parodyti bendrą baltų genčių istoriją, paverčiant ją įdomia turizmo patirtimi ir edukacine priemone jaunimui. Naudojamos modernios priemonės, tokios kaip papildyta realybė, interaktyvūs gidai, edukacinės programos. Projektas remiasi Europos Tarybos (Council of Europe) kultūrinių maršrutų modeliu, todėl siekia pripažinimo kaip oficialus europinis maršrutas.

„Balts' Road“ ypatingas tuo, kad apjungia ne tik turizmą, bet ir tautinę tapatybę, pabrėždamas lietuvių ir latvių bendrą istoriją. Tai puikus pavyzdys, kaip kultūra tampa gyva ir aktuali šiuolaikinėje visuomenėje.

Visi šie projektai rodo, kad Baltijos šalys ir platesnis regionas moka draugauti ne tik žodžiais, bet ir darbais. Dvarai, fortai, Hanzos miestai ar baltų kultūros paveldas tampa tiltais, jungiančiais Lietuvą, Latviją ir Estiją. Kultūriniai maršrutai čia ne tik saugo istoriją, bet ir kuria naujas ekonomines, turizmo bei bendruomenines galimybes. ES finansavimas padeda šias idėjas įgyvendinti, tačiau tikrasis jų variklis – žmonių noras būti kartu, dalintis patirtimi ir kurti bendrą ateitį.

„Europos Pulsas“ informacija

Baltijos kelias buvo masinė antisovietinė demonstracija 1989 m., kurioje dalyvavo apie 25 proc. visų Baltijos šalių gyventojų. By Rimantas Lazdynas - Own work, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=10365837>

dvarų Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje bei kaimyniniuose regionuose.

Projektas orientuotas ne tik į paveldo išsaugojimą, bet ir į jo atgaivinimą: senosios dvarų erdvės tampa vieta parodomis, edukacijoms, koncertams ir šiuolaikinės kūrybos iniciatyvoms. Taip sukuriamą gyva jungtis tarp istorijos ir dabarties.

Baltijos šalims šis maršrutas yra ypač svarbus, nes dvarų kultūra – tai bendra mūsų regiono istorijos dalis. Nors kiekvienoje šalyje dvarai skirtingi, kartu jie pasakoja vieną didelį pasakojimą apie Baltijos šalių istorinę raidą, europietiškas tradicijas ir vietos identitetą.

Šiandien „Baltic Manors Route“ ne tik kviečia keliautojus atrasti naujus objektus, bet ir prisideda prie regiono ekonomikos – didėja turizmo srutai, stiprėja vietos bendruomenės, atsiranda naujų darbo vietų kultūros ir paslaugų sektoriuje.

Dar vienas svarbus aspektas – tarptautiškumas. Projektas remiasi tuo pačiu principu, kuris vienijo žmones Baltijos kelyje: susikibti rankomis per sienas.

Route“ projektas, įgyvendintas 2005–2007 metais pagal INTERREG III B programą. Jo pagrindinis tikslas buvo sujungti įvairius Baltijos regiono fortus į bendrą kultūros ir turizmo maršrutą, taip atkreipiant dėmesį į šį unikalų karinį paveldą bei suteikiant jam naują, patrauklų vaidmenį šiuolaikinėje visuomenėje.

Fortai – tai ypatinga mūsų regiono istorijos dalis. Jie liudija skirtingas epochas, kai Baltijos šalių ir kaimyninių teritorijų saugumui buvo statomi gynybiniai įtvirtinimai. Tačiau ilginiui fortai prarado savo karinę paskirtį ir tapo kultūros, turizmo bei bendruomeninės veiklos erdvėmis. Projektas „Baltic Fortresses Route“ padėjo šį paveldą prikelti naujam gyvenimui, pristatant jį tarptautiniams turistams ir vietos gyventojams.

Šio projekto metu buvo sukurta bendra maršruto koncepcija, parengti leidiniai, informaciniai standai, internetiniai resursai, organizuotos parodos ir renginiai. Tokiu būdu fortai buvo parodyti ne kaip uždari kariniai objektai, bet kaip atviri kultūros židiniai.

nio identiteto stiprinimo, kartu atverdamas naujas ekonomines galimybes vietos gyventojams.

Nors šis projektas baigėsi prieš beveik du dešimtmečius, jo palikimas tebėra svarbus. Daugelis tuomet sutvarkytų fortų iki šiol yra lankomi turistų, organizuoja parodas, koncertus, istorines rekonstrukcijas. Tai rodo, kad gerai suplanuoti tarptautiniai projektai palieka ilgalaikį poveikį, o kultūrinis paveldas gali tapti ne tik istorijos liudytoju, bet ir gyvu šiandienos bendruomenės nariu.

„Hanseatic Cultural Heritage“

Dar vienas ryškus bendradarbiavimo pavyzdys – „Hanseatic Cultural Heritage“ maršrutas, šiuo metu vykdomas pagal „Interreg Baltic Sea Region“ programą. Jis jungia istorinius Hanzos miestus Baltijos regione, kurie viduramžiais buvo glaudžiai susiję prekybos ir kultūros saitais. Maršruto esmė – atgaivinti šį unikalų paveldą, parodyti jį turistams ir vietos bendruomenėms kaip bendrą mūsų istorijos lobyną.

Šiandien maršrutas apima ne tik tradicinius Hanzos miestus,

Gyvas Zanavykų krašto perlas: Zyplių dvaras kviečia atrasti praeities ir dabarties dermę

Nuo grafų rūmų iki šiuolaikinės meno ir kultūros erdvės

Šakių rajone, netoli Lukšių miestelio, stūkso vienas gražiausių Lietuvos dvarų – Zyplių dvaras. Tai ne tik architektūrinė puošmena, bet ir vieta, kurioje susipina praeitis, dabartis ir ateitis. Dvaras žavi neobaroko stiliaus rūmais, didingu parku bei gyvu kultūros gyvenimu, todėl šiandien jis yra tapęs tikru Zanavykų krašto traukos centru.

Istorija ir architektūra

Zyplių dvaro šaknys siekia XVI–II–XIX amžių sandūrą. Dvarą iš pradžių valdė Napoleono maršalas Juozapas Poniatovskis, o XIX a. viduryje grafas Tomas Potockis suteikė jam dabartinį veidą. Būtent jo pastangomis buvo pastatyti dviaukščiai rūmai su išraiškingomis liukarnomis ir suformuotas vienas didžiausių Lietuvoje parkų, užimantis net 21 hektarą.

Iki šių dienų išliko net 11 autentiškų pastatų: rūmai, virtuvė, arklidės, karvidė, vežiminė, ofisinės, svirnai ir net šunidė. Visa tai – vertingas dvaro ansamblis, liudijantis didingą praeitį.

Parkas, supantis rūmus, ypatingas savo struktūra. Čia drie-

kiasi alėjos, o tvenkiniai, fontanas, tilteliai bei egzotiški medžiai sukuria harmoningą kraštovaizdį, tinkamą tiek pasivaikščiojimams, tiek poilsiui.

Naujas gyvenimas

Šiandien Zyplių dvaras – ne tik istorinis paminklas, bet ir gyva erdvė, kurioje verda kultūrinis gyvenimas. Restauruotuose pastatuose įsikūrė Zanavykų muziejus, veikia kultūros centras, Lukšių seniūnija ir garsusis restoranas „Kuchmistrai“, kviečiantis ragauti pagal senąsias dvaro tradicijas atkurtų patiekalų.

Dvaras atviras ne tik lankytojams, bet ir kūrėjams – čia organizuojamos meno parodos, koncertai, edukacinės veiklos, vyksta

keramikos dirbtuvės bei tautodailininkų plenerai.

Renginiai ir edukacija

Zyplių dvaras garsėja renginiais, kurie pritraukia ne tik vietinius gyventojus, bet ir svečius iš visos Lietuvos. Tradicinė keramikos mugė „Pirkisui molio puodynėlė“, kapelių šventė „Vasarą palydint“ ar tautodailininkų pleneras „Zyplių žiogai“ jau tapo neatsiejama šios vietos vizitine kortele.

Taip pat siūlomos įtraukiančios edukacinės programos – „Kai pono nėra namie“ ar „Fazanų medžioklė“, kurios leidžia pažinti dvaro gyvenimą ne tik teoriškai, bet ir praktiškai.

Apibendrinimas

Zyplių dvaras – tai daugiau nei istorinė vieta. Tai gyvas kultūros centras, kuriame dera architektūrinis paveldas, gamtos grožis ir šiuolaikinės iniciatyvos. Jis liudija Lietuvos didikų gyve-

Autorius Soolo - Mano darbas, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=37602207>

nimo tradicijas, bet kartu kviečia kiekvieną lankytoją prisiliesti prie istorijos ir patirti tikrą dvaro dvasią.

Atvykę į Zyplius atrasite ne tik rūmus ar parką – čia pajusite, kaip praeitis tampa dabartimi, o kultūra – gyva kasdienybės dalimi.

Kultūros ministerija patvirtino Medijų rėmimo fondo finansuojamų projektų teikimo taisyklių pakeitimus, kurie įtvirtina papildomą specialią žiniasklaidos priemonių finansavimo programą

Nuotrauka Pixabay

Savaitės pradžioje buvo priimtas įsakymas „Dėl Medijų rėmimo fondo finansuojamų projektų teikimo taisyklių patvirtinimo“. Šis įsakymas, nuosekliai ruoštas Kultūros ministerijoje pastaruosius kelis mėnesius ir žymi svarbius pokyčius paramos žiniasklaidai srityje.

Medijų rėmimo fonde (MRF) atsiranda dar viena papildoma programa, kurios tikslas – remti žiniasklaidos priemonių projektus, kuriais skleidžiama preventinė informacija, leidžianti atpažinti ir įveikti visuomenėje dominuojančias priklausomybes. Programos rėmuose bus finansuojami ir projektai didinantys visuomenės finansinį raštingumą, taip pat gebėjimą atpažinti manipuliacijas, susijusias tiek su sukčiavimu, tiek su kitomis informacinėmis grėsmėmis. Siekiama didinti visuomenės atsparumą ir priklausomybių prevenciją, didinti visuomenės sąmoningumą bei aktyvinti visuomenės sąmoningumą apie žurnalistikos svarbą demokratinėje visuomenėje.

Kultūros viceministras dr. Viktor Denisenko pažymėjo, kad nau-

jos programos atsiradimas ne tik leis palaikyti žiniasklaidos rinkos stabilumą, bet ir prisidės prie bendro visuomenės medijų raštingumo. Tai atitinka ir vieną iš esminių Kultūros ministerijos siekių – užtikrinti informacinės erdvės funkcionalumą bei kartu su kitomis valstybės institucijomis prisidėti prie kovos su dezinformacija.

Įsakymu taip pat pakoreguotos projektų teikimo taisyklės, siekiant didesnio žiniasklaidai teikiamos paramos efektyvumo.

Pokyčiai yra susiję su Lietuvos medijų rinkos dinamika. Nuo 2025 m. liepos mėnesio įsigaliojo azartinių lošimų reklamos draudimai, dėl kurių Lietuvos žiniasklaida neteks dalies anksčiau turėtų pajamų. Siekiant palaikyti Lietuvos žiniasklaidos rinkos stabilumą įsigaliojus šioms re-

klamos draudimams ir buvo sukurta specialioji Medijų rėmimo fondo programa. Šios programos įgyvendinimui numatyti 4 mln. eurų. Pirmą kvietimą teikti projektų paraiškas šiai specialiajai programai Medijų rėmimo fondas jau paskelbė.

Šiuo metu Medijų rėmimo fondas įgyvendina jau penkias paramos žiniasklaidai programas. Kultūros ministerija kartu su MRF ir toliau sieks, kad paramos sistema veiktų efektyviai ir atliėtų sektoriaus poreikius.

Daugiau skaitykite: <https://lrkm.lrv.lt/lt/naujienos/kulturos-ministerija-patvirtino-mediju-remimo-fondo-finansuojamu-projektu-teikimo-taisykliu-pakeitimus-kurie-itvirtina-papildoma-specialia-ziniasklaidos-priemoniu-finansavimo-programa-EqAY/>

Steigiamas naujas „Rail Baltica“ projektavimo padalinys: spartins projektą ir didins rinkos pajėgumus

Europinės vėžės geležinkelio projektą „Rail Baltica“ Lietuvoje įgyvendinanti LTG grupės bendrovė „LTG Infra“ įsteigė „Rail Baltica“ projektavimo padalinį. Šis sprendimas priimtas atsižvelgiant į projektavimo pajėgumų trūkumą rinkoje, siekiant užtikrinti sklandų bei savalaikį vieno svarbiausių Baltijos šalių infrastruktūros projektų įgyvendinimą bei tolimesnę europinės vėžės tinklo plėtrą.

„LTG grupei keliamo tikslą užtikrinti, kad europinės geležinkelio vėžės „Rail Baltica“ darbai Lietuvoje būtų vykdomi sparčiai ir sklandžiai – tai strateginis mūsų šalies ir viso regiono siekis. Tikimės, kad naujasis „LTG Infra“ projektavimo padalinys, pritaikydamas gerąją Europos šalių patirtį, leis sėkmingai pasiekti užsibrėžtus uždavinius“, – sako laikinai einantis susisiekimo viceministro pareigas Julijus Glebovas.

„LTG Infra“ projektavimo komanda dirbs pagal sėkmingai daugelyje Europos šalių taikomą modelį – dalis projektavimo darbų ir toliau bus atliekama skelbiant atvirus konkursus rinkai, kita dalis

– įgyvendinama vidaus išteklių. Tokiu būdu užtikrinamas spartus ir tęstinis infrastruktūros vystymas.

„Europinės infrastruktūros plėtra Lietuvoje įgauna pagreitį, norėdami ją užtikrinti ir plėtoti privalome kaupti šias reikalingas žinias. „LTG Infra“ imasi iniciatyvos kurti greitųjų geležinkelių projektavimo kompetencijų centrą, kuris papildys ir sustiprins rinkos galimybes. Ilgainiui šis padalinys, sukaukęs greitųjų geležinkelių ir modernios infrastruktūros projektavimo patirtį, galės pasiūlyti savo kompetencijas ir už šalies ribų“, – teigia „LTG Infra“ generalinis direktorius Vytis Zalimas.

Kompetencijos bus reikalingos ilgai

Naujos projektavimo komandos vadovas Mykolas Dumbrava pabrėžia, kad padalinys nėra laikinas – jis kuriamas kaip ilgalaikė kompetencijų bazė.

„Iki šiol Baltijos šalyse trūko patirties projektuojant greitojo geležinkelio infrastruktūrą, todėl vienas svarbiausių mūsų tikslų – pritraukti specialistų iš užsienio, kaupti žinias, ugdyti kompetencijas ir jas taikyti ateities projektuose.“

Projektuojame ne tik „Rail Baltica“ – projektuojame tai, ką Lietuva paliks ateities kartoms. Kuriame padalinį, kuriame kiekvienas inžinierius, projektuotojas ar techninis specialistas gali augti, spręsti sudėtingus iššūkius ir jausti tikrą profesinę prasmę. Šiandien mums reikalingi žmonės, kuriuos motyvuoja ne tik skaičiais pagrįstas projektavimas, bet ir galimybė kurti didelį, ilgalaikį teigiamą socialinį poveikį“, – teigia M. Dumbrava.

Nutiesus „Rail Baltica“, europinė vėžė bus plėtojama Klaipėdos kryptimi ir visoje Lietuvoje, todėl projektavimo veiklų poreikis išliks ir po 2030 m.

Kuria tarptautinę komandą

Naujajame padalinyje dirbs profesionalai iš įvairių šričių – nuo geležinkelių, tiltų ir infrastruktūros inžinerijos iki aplinkosaugos, sistemų projektavimo ir skaitmeninių procesų valdymo. Formuojama tarptautinė komanda, į kurią kviečiami specialistai iš Lietuvos ir draugiškų užsienio šalių, turinčių patirtį vystant 1435 mm europinės vėžės geležinkelių tinklą.

Komandos tikslas – užtikrinti spartų „Rail Baltica“ projektų įgyvendinimą, taip pat projektuoti kitas Lietuvai reikalingas geležinkelio linijas ir infrastruktūros objektus.

LTG grupė siūlo apmokamas stažuotes ir aktyviai bendradarbiauja su aukštosiomis mokyklomis. Šiuo metu projektavimo

komandoje dirba 4 bakalauro ir magistro studijas baigę inžinieriai iš įvairių šalių.

Be to, „Rail Baltica“ inicijavo edukacinę „Inžinerijos klasę“ moksleiviams, siekdama stiprinti inžinerinės karjeros prestižą Lietuvoje ir skatinti, kad kuo daugiau jaunuolių rinktųsi tiksluosius mokslus.

„Rail Baltica“ – strateginis LTG grupės ir Europos Sąjungos bei didžiausias geležinkelių infrastruktūros projektas Baltijos šalių istorijoje, kurį įgyvendinant bus nutiestas elektrifikuotas europinio standarto geležinkelis, sujungiantis Lietuvą, Latviją ir Estiją su Vidurio bei Vakarų Europa, užtikrinsiantis regiono integraciją, civilinį ir karinį mobilumą, transporto sistemos atsparumą.

Už šį turinį atsakingas tik autorius. Europos Sąjunga neatsako už galimą jame pateiktos informacijos naudojimą.

Daugiau skaitykite: www.ltg.lt

Mano patirtis studijuojant užsienyje

Studijos kitoje šalyje yra nepaprastai įdomi patirtis, tačiau tam, kad ji būtų kuo geresnė, labai svarbu kiek įmanoma daugiau suplanuoti! Pirmiausia – pasidomėkite, pasimokykite iš kitų patirties. Štai keli dalykai, kuriuos išmokau pati.

Pradėkime nuo studijų programos ir šalies pasirinkimo

Nepasiduokite minčiai, kad „kitur viskas geriau“. Tyrinėkite kuo daugiau galimybių – ne tik programas ir kolegijas, kurios siūlo jus dominantį dalyką, bet ir dėstytojus bei praktikus, kurie jose moko. Yra prestižinių kolegijų ir studijų programų, kurios labai brangios ir garsios, tačiau nors jos ir turi vardą, jos nėra vienintelė galimybė įgyti sėkmingą išsilavinimą, kuris padės ateities karjeroje.

Studijų įstaiga nebūtinai turi būti populiariausioje vietoje ar pasigirti modernia architektūra bei naujausiomis priemonėmis, kurias matome brošiūrose. Dažnai jose dirba puikūs specialistai ir dėstytojai, tad neverta aklaiki pasiduoti vien gražiams paveikslėliams internete.

Labai svarbu įsitikinti, kad įgyjamas diplomą būtų pripažįstamas tiek Airijoje, tiek tarptautiniu mastu! Kokybė turi išlikti aukšta, tačiau galima sumažinti išlaidas, jei būsite atviri

įvairioms galimybėms ir pasidairysite plačiau.

Į šią patirtį žiūrėkite kaip į investiciją į save – ji turi suteikti realią vertę už sumokėtus pinigus.

Studijų turinys

Kai susiaurinsite pasirinkimų sąrašą, labai gerai išnagrinėkite jus dominančios programos turinį ir įvertinkite, kaip ji gali būti naudinga ateityje. Pasidomėkite kitų patirtimi. Jei pažįstate ką nors, kas studijavo jūsų pasirinktame universitete, paklauskite apie jų išpūdžius. Naršykite internete, skaitykite atsiliepimus, sekite alumnų istorijas – kaip jie sukūrė karjerą po studijų. Taip galėsite įvertinti, kokių įgūdžių suteikia studijos ir kaip įgytas diplomą padėjo jiems ateityje.

Praktiniai dalykai

Žiūrėkite į šią patirtį kaip į visumą. Pasidomėkite galimybėmis toje vietoje, kur planuojate vykti: susiraskite nebrangų, bet patikimą apgyvendinimą, patogų viešąjį transportą. Dar prieš kelionę susipažinkite su maršrutais ir vietoje – ypač jei keliausite vieni. Nesaugiausia yra pasiklysti nepažįstamoje šalyje.

Keli mėnesiai prieš kelionę pradėkite susipažinti su šalies kultūra ir kalba (jeigu dar ne-

mokate). Kultūra praturtins jūsų patirtį, bet taip pat svarbu žinoti, kokie yra vietiniai socialiniai papročiai ar religijos normos. Tai padės išvengti nesusipratimų.

Nors daugelyje šalių, ypač jei esate tarptautinis studentas, žmonės kalbės su jumis angliškai, vis tiek verta pasimokyti bent pagrindinių vietinės kalbos žodžių. Tai labai padeda pasitikėjimui savimi ir suteikia geros asmeninės patirties. Sveikiniškai, kryptys, padėkos, maisto užsakymas – tokie paprasti dalykai jau daug reikšmia. Knygų, garso įrašų ar internetinių kursų yra gausu, tad pasiteisinimų nėra.

Finansai ir saugumas

Studento kelionės draudimas – būtinas. Sutaupykite kuo daugiau dar prieš išvykstant ir turėkite atidėtą avarinį fondą. Tai suteiks saugumo jausmą naujoje aplinkoje. Pasidomėkite stipendijomis ir grantais, kuriuos galite gauti. Jei yra galimybė, kreipkitės iš anksto ir pateikite visą informaciją, kad nekiltų problemų. Kai būsite užsienyje, paskutinis dalykas, dėl kurio norite nerimauti – tai pinigų stoka. Tad pasiruoškite iš anksto.

Socialinis gyvenimas ir balansas

Studijos nėra vien mokslai –

tai ir socialinė patirtis. Svarbu susipažinti su kitais studentais, kurti draugystes, atrasti bendraminčių tinklą. Tai suteikia pasitikėjimui savimi ir užuovėją sunkesniais momentais. Kartu nepamirškite saugumo – bendraukite, bet vakarais stenkitės nebūti vieni.

Visada išlaikykite balansą. Poilsis yra ne mažiau svarbus nei studijos. Sutelkite dėmesį į tikslus ir neįsijauskite tik vakarėlių gyvenimą. Būtent tie studentai, kurie per daug išitraukia į pramogas, dažniausiai ir atsilieka siekdami rezultatų.

Apibendrinimas

Jei nusprendėte pasinaudoti šia didele galimybe ir studijuoti užsienyje – tai nuostabi patirtis. Tačiau nepamirškite, kodėl ten išvykstate. Ne kiekvienas gauna tokią progą. Jūs investuojate į savo augimą kaip asmenybės ir į savo ateities karjerą. Planuokite, būkite tvirti ir nepameskite kelio. Jūs gausite iš šios patirties tiek, kiek į ją įdėsite!

Tekstas pagrįstas pokalbiu su Grace iš Dun Laoghaire.

Daugiau skaitykite: https://youth.europa.eu/go-abroad/studying/my-experience-studying-abroad_en

Studijos Europoje – galimybė, kuri laukia tavęs

Ar svajoji apie studijas užsienyje? Europa tau atvira – tai reali galimybė, turinti daugybę privalumų, kurie gali pakeisti tavo ateitį. Studijos kitoje šalyje praturtina ne tik žinias, bet ir patirtimi, suteikia naujų įgūdžių bei plačių perspektyvų karjerai.

Ar žinotai?

- Tūkstančiai studijų programų Europoje dėstomos anglų kalba.
- Jeigu turi teisę į SUSI išlaidų stipendiją, ją gali pasiimti kartu studijuodamas užsienyje.
- Europos universitetai siūlo aukštos kokybės išsilavinimą, visiškai suderintą su Airijos kvalifikacijų standartais.
- Įstoti lengviau – priėmimo reikalavimai yra lankstūs.
- Studijos dažnai yra nemokamos arba už itin mažą kainą.
- Tarptautinė patirtis tavo CV – tai didžiulis plusas bet kurioje srityje.
- Galimybių spektras milžiniškas – nuo universitetinių stu-

dijų iki profesinio mokymo bei praktikos.

Kur ieškoti informacijos?

Europa pilna galimybių, o jas atrasti padės šie puslapiai:

- „Eurodesk“ – jaunimui skirtas informacijos portalas apie keliones, studijas ir darbą Europoje.
- „Study.EU“ – Europos švietimo portalas, kuriame gali rasti informaciją apie universitetus ir programas anglų kalba.

Kaip pasirinkti programą ir šalį?

Jeigu dar nesi apsisprendęs, kurioje šalyje nori studijuoti, pasinaudok paieškos įrankiais:

- „Study.EU“ – informacija apie universitetus ir programas anglų kalba.

• „Icares“ – tarptautinė kursų paieškos sistema, kurioje pateikiama daugiau nei 50 000 programų net 120 pasaulio šalių.

Be to, beveik kiekviena šalis turi savo duomenų bazę. Pavyzdžiui:

- Studijos Suomijoje: www.studyinfinland.fi
- Studijos Danijoje: studyindenmark.dk

Taip pat gali užsukti į dominančio universiteto ar kolegijos svetainę ir susisiekti tiesiogiai.

Programos anglų kalba

Europoje dėstoma tūkstančiai programų anglų kalba. Tai reiškia, kad gali pasirinkti patinkančią studijų kryptį ir kartu įgyti tarptautinės patirties, neprivalėdamas mokytis naujos kalbos nuo nulio (nors pagrindiniai vietos kalbos žodžiai visada praverčia!).

Europa atvira tau

Studijos Europoje – tai investicija į tavo ateitį, profesinį kelią ir asmeninį augimą. Tai galimybė pamatyti pasaulį, sutikti naujų žmonių, išmokti prisitaikyti

ir tapti pasaulio piliečiu. Jei nori žengti žingsnį pirmyn – Europa laukia tavęs!

https://youth.europa.eu/go-abroad/studying/studying-abroad-ireland_en

„EYE Opener“ mokymai Suomijoje: „Erasmus+“ projektų plėtros startas

„EYE Opener“ – tarptautinės mokymai, skirti jaunimo darbuotojų ir jaunų žmonių (15–18 metų) komandoms parengti ir plėtoti „Erasmus+“ jaunimo mainų projektus. Jie vyks 2025 m. spalio 27 – lapkričio 1 d. Suomijoje, Kouvola mieste.

Veiklos ir tikslai

Mokymų programa sukurta pagal „mokymosi darant“ principą: praktinės veiklos, simuliacijos, seminarai, refleksija ir atsiliepimų sesijos leidžia:

- Sužinoti, kas yra kokybiški Erasmus+ jaunimo mainai;
- Kurti realias projektų idėjas

su galimais partneriais;

- Suprasti pagrindines kompetencijas prasmingam projekto vystymui;
- Gilinti neformaliojo mokymosi ir jaunimo įsitraukimo supratimą;
- Apibrėžti grupės vadovo atsakomybę;
- Stiprinti jaunųjų dalyvių

įtaką planavimo procese;

- Verslas stiprina tinklų kūrimą – padeda surasti tarptautinius partnerius.

Dalyvių komandos

Dalyviai prisistato į komandą, kurioje:

- Vienas jaunimo darbuotojas (daugiau kaip 18 metų), atsakingas už komandos narių saugumą ir mokymosi procesą;
- 1–2 jaunieji dalyviai (15–18 m.), su tėvų sutikimu – nesudaro

galimybės dalyvauti individualiai;

- Komandų atranka vertina ypač tuos, kurie dirba su jaunimu iš migrantų, pabėgėlių ar prieglobsčio ieškančių asmenų bendruomenių.

Kam skirta?

- Tinkamos komandos sąmoningam projektų vystymui;
- Jaunimo darbuotojai
- Jaunimo lyderiai
- Jaunieji dalyviai (15–18 m.)

iš to paties organizacijos konteksto.

Kodėl verta?

- Šie mokymai – puiki proga:
- Sužinoti, kaip sukurti patrauklų „Erasmus+“ projektą.
- Gauti praktinę patirtį planavimo procese.
- Sustiprinti jaunimo ir darbuotojų bendradarbiavimą.
- Pradėti kurti projektą, kurį vėliau galima pateikti finansavimui.

Europos kultūros ir jaunimo sostinės 2025

Ar žinotai, kad kasmet keli Europos miestai gauna garbingą Europos kultūros ar Europos jaunimo sostinės titulą? Tai daugiau nei vardas – tai galimybė miestui pasikeisti, išsiskleisti ir pristatyti save visai Europai.

Europos kultūros sostinės 2025

- Chemnicas (Vokietija)
- Nova Gorica (Slovėnija) ir Gorizia (Italija) – jos drauge ta-

po pirmosiomis „kultūros sostinėmis be sienų“.

Šie miestai metus kvies į išskirtines parodas, koncertus, festivalį po festivalio. Tai pro-

ga pamatyti, kaip kultūra ne tik praturtina miestą, bet ir suburia bendruomenę.

Europos jaunimo sostinė 2025

- Lvivas (Ukraina) – miestas, kuris šiemet taps jaunimo energijos centru. Čia laukia šimtai renginių, diskusijų, kūrybinių

dirbtuvių, iniciatyvų, kuriose jaunimas turės galimybę kurti pokyčius savo mieste ir Europoje.

Kodėl tai svarbu?

- Tokie titulai suteikia miestams tarptautinį matomumą.
- Gyventojai labiau didžiuojasi savo miestu ir jaučiasi jo

dalimi.

- Lankytojams – tai unikali galimybė patirti Europos įvairovę iš arti.

Daugiau informacijos: https://youth.europa.eu/get-involved/intercultural-understanding/being-european-capital-of-youth-or-of-culture_en

NewsEye – kai dirbtinis intelektas atveria istorinius laikraščių lobynus

Europos kultūros paveldo apdovanojimo laureatas už mokslinių tyrimų inovacijas

Naujas žvilgsnis į senus laikraščius

Europoje bibliotekų archyvuose saugomi milijonai puslapių senųjų laikraščių, kurie liudija mūsų žemyno istoriją, kultūrą, visuomenės pokyčius. Tačiau prieiga prie jų ilgą laiką buvo sudėtinga: tekstai išblukę, sunkiai įskaitomi, o jų analizė reikalavo daug laiko.

Būtent tam buvo sukurtas projektas „NewsEye: A Digital Investigator for Historical Newspapers“. Tai – inovatyvi platforma, leidžianti panaudoti dirbtinio intelekto technologijas istorinei spaudai tirti. Už šią idėją 2024 m. jis buvo apdovanotas Europos kultūros paveldo premija / Europa Nostra Awards mokslinių tyrimų kategorijoje.

Konsorciumas, jungiantis mokslą ir technologijas

„NewsEye“ gimė tarptautinio konsorciumo dėka. Projekte dalyvavo Austrijos, Suomijos ir Prancūzijos nacionalinės bibliotekos, taip pat universitetai iš Helsinkio, La Rošelio, Insbruko, Rostoko, Monpeljė ir Vienos. Didžioji dalis finansavimo gauta iš ES „Horizon 2020“ programos.

Tai parodė, kad bendradarbiavimas tarp humanitarinių mokslų ir informacinių technologijų gali duoti vaisių, kurie keičia tyrimų galimybes visoje Europoje.

Dirbtinis intelektas istorijos paslaugoms

Projekto esmė – automatizuota tekstų analizė. Naudojant naujus simbolių atpažinimo

metodus, buvo galima nuskaityti šimtus tūkstančių puslapių, identifikuoti straipsnių struktūrą, atskirti temas ir net kurti daugialypius paieškos filtrus.

Tai reiškia, kad istorikas ar studentas šiandien gali greitai surasti, pavyzdžiui, kaip buvo rašoma apie moterų teises XIX a. laikraščiuose Suomijoje, arba palyginti spaudos toną skirtingose Europos šalyse karo metu.

Skaitmeninė biblioteka su „asistentu“

Vienas ryškiausių projekto rezultatų – „NewsEye“ platforma, kuri veikia kaip skaitmeninė biblioteka. Joje integruoti interaktyvūs analizės įrankiai bei asmeninis tyrimų asistentas, galintis padėti ne tik atrasti šaltinius, bet ir juos interpretuoti.

Tai didžiulis žingsnis link atviro mokslo, nes priemonė prieinama ne tik mokslininkams, bet ir plačiajai visuomenei – mokytojams, studentams, net mėgėjams istorikams.

Rezultatai ir poveikis

Projekto metu buvo paskelbta daugiau nei 60 pranešimų tarptautinėse konferencijose ir parengta per dešimt mokslinių straipsnių bei monografių. Platforma veikia keliomis kalbomis – prancūzų, vokiečių, suomių, švedų – ir yra pritaikoma kitoms Europos kalboms.

Dar svarbiau – ji tapo puikiu įrankiu lyčių studijų, literatūros, istorijos ir medijų tyrimams, atverdama visiškai naujas galimybes.

Atvirumas ir įtrauktis

Projekto vertintojai pabrėžė,

kad „NewsEye“ yra pavyzdinis atviro mokslo projektas. Jis ne tik praturtino mokslininkų darbą, bet ir sukūrė ryšį su visuomene – rengtos edukacijos, dirbtuvės, bendradarbiauta su mokyklomis ir jaunimu.

Tokiu būdu šimtmečių senumo spauda tapo nebe „dulkantis paveldas“, o gyvas mokymosi ir atradimo šaltinis.

„NewsEye“ projektas įrodo, kad kultūros paveldas gali būti aktualus XXI amžiuje. Tai nėra vien archyvų skaitmeninimas – tai naujas požiūris į istoriją, kuri formuoja technologijas, bet gyvai įprasmina žmones.

Dėl savo inovatyvumo, atvirumo ir indėlio į Europos kultūros paveldą projektas pelnytai įvertintas „Europa Nostra“ apdovanojimu.

„Europos Pulso“ informacija

Notre-Dame de Paris restauracija: daugiau nei statyba, tai – visuomenės įtraukimas

2019 metų balandžio mėnesį Paryžiaus širdį sukrėtė tragiškas gaisras. Liepsnos smarkiai apgadino vieną garsiausių gotikos sedevrų pasaulyje – Notre-Dame katedrą. Milijonai žmonių visame pasaulyje su nerimu stebėjo, kaip dega šimtmečių istorijos simbolis. Nuo tos akimirkos tapo aišku, kad atstatymas bus ne tik architektūrinis, bet ir kultūrinis iššūkis.

Po nelaimės buvo sukurtas milžiniškas tarptautinis fondas. Tūkstančiai žmonių, institucijų ir valstybių prisidėjo finansais, idėjomis ir iniciatyvomis. Tačiau šio projekto unikalumas slypi ne vien surinktuose milijarduose. Svarbiausia, kad restauracija tapo proga įtraukti visuomenę į procesą, kuris įprastai vyksta už uždarytų durų.

Taip gimė projektas „Notre-Dame de Paris Restoration Outreach“ – inovatyvus komunikacijos ir švietimo modelis, skirtas supažindinti žmones su restauracijos menu. Šis projektas 2025 metais buvo įvertintas Europos kultūros paveldo apdovanojimu „Europa Nostra“ už išskirtinį visuomenės įtraukimą.

Vienas iš iššūkių buvo tas, kad katedra po gaisro tapo neprieinama lankytojams. Todėl buvo nuspręsta sukurti skaitmeninius tiltus tarp paveldo specialistų ir visuomenės. Per interaktyvius turus, vaizdo siužetus ir 3D rekonstrukcijas kiekvienas galėjo stebėti, kaip gimsta restauracija.

Projektas išnaudojo šiuolaikines technologijas: virtualią rea-

litybę, dronu nufilmuotus vaizdus, mokomuosius filmus. Tokiu būdu milijonai žmonių galėjo pamatyti ne tik statybas, bet ir žmones, kurie už jų stovi. Akiratyje atsisdūrė meistrai, amatininkai, restauratoriai, kurių darbas dažnai lieka nematomas.

Šios istorijos įkvėpė daugelį. Pavyzdžiui, buvo sukurti dokumentiniai pasakojimai apie stogdengius, vitražų meistrus, akmens skulptorius. Tai tapo ne tik kultūrinės edukacijos priemone, bet ir įkvėpimu jaunajai kartai rinktis retas amato profesijas.

Projektas turėjo ir edukacinę dimensiją. Daugiau nei 250 tūkst. moksleivių iš daugiau nei 1000 Prancūzijos mokyklų dalyvavo pamokose, skirtose Notre-Dame istorijai ir jos atstatymui. Jie mokėsi ne tik apie architektūrą, bet ir apie bendruomeniškumą bei atsakomybę už paveldą.

Buvo organizuotos keliaujančios parodos, kurios apėmė ne tik Paryžių, bet ir kitus Prancūzijos regionus. Jose lankytojai galėjo matyti autentiškas nuotraukas, planus, modelius, klausytis restauratorių pasakojimų. Tokie rengi-

niai leido pajusti, kad Notre-Dame atstatymas yra ne vien Paryžiaus, bet ir visos Europos reikalas.

Svarbi dalis buvo ir tarptautinė komunikacija. Projekto turinys buvo išverstas į kelias kalbas, kad jį galėtų sekti ir žmonės už Prancūzijos ribų. Tai pavertė katedros atstatymą tikru Europos projektu, atspindinčiu bendrą kultūrinę atsakomybę.

Viešojo įstaiga „Rebâtir Notre-Dame de Paris“ tapo šios iniciatyvos šerdimi. Ji koordinavo skaitmeninį turinį, bendradarbiavo su mokyklomis, muziejais, kultūros organizacijomis. Jos misija buvo ne tik informuoti, bet ir įtraukti žmones emociškai.

Rezultatai kalba patys už save. Milijonai žmonių sekė restauracijos eigą socialiniuose tinkluose. Tūkstančiai lankytojų apsilankė parodose. Jauni žmonės susidomėjo architektūros ir restauracijos profesijomis. O svarbiausia – buvo sukurtas bendrumo jausmas.

Europos komisijos ir „Europa Nostra“ ekspertai pabrėžė, kad šis projektas tapo pavyzdžiu visai Europai. Jis parodė, jog paveldas nėra tik „akmenys“ ar „sienos“. Tai gyva istorija, kuri gali vienyti, šviesti ir įkvėpti.

Notre-Dame restauracijos komunikacijos iniciatyva parodė, kaip paveldas gali būti atviras

Par Zuffe — Travail personnel, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=78061649>

visiems. Net tada, kai jo fiziškai negalima aplankyti, jis gali būti prieinamas per skaitmenines priemones ir edukacines veiklas.

Tai – vienas ryškiausių įrodymų, kad kultūros paveldas XXI amžiuje yra ne tik saugotinas objektas, bet ir dialogo erdvė. Katedra tapo simboliu, kaip kultūra gali padėti žmonėms jaustis bendruomenės dalimi.

2025 m. apdovanojimas už šį projektą reiškia ne tik įvertinimą, bet ir kvietimą tęsti pradėtą darbą. Kai Notre-Dame vėl atvers

duris, ji bus ne tik atkurta, bet ir pripildyta naujos prasmės.

Tai bus katedra, kurios sienose susipins ne tik akmuo ir medis, bet ir žmonių istorijos, jausmai, patirtys.

Ši istorija įkvėpia visą Europą: kai kultūra tampa atvira, įtraukianti ir prieinama, ji įgauna naują galią. Ji gali jungti tautas, skatinti bendrystę ir perduoti ateities kartoms daugiau nei vien architektūrą – ji perduoda tikėjamą bendruomenės veikimą.

„Europos Pulso“ informacija

Alsaco pilys – kai bendruomenė tampa paveldo sergėtoja

Pamirštos pilys, kurios prabyla iš naujo

Alsaco regionas Prancūzijos rytuose garsėja ne tik vynuogynais ar tradicine architektūra, bet ir savo pilių gausa. Čia stūkso daugiau nei šimtas įtvirtintų pilių, dauguma jų – apleisti griuvėsiai, menantys viduramžių kovas ir valdovų didybę. Tik kelios, tokios kaip garsioji Haut-Koenigsbourg pilis, sulaukia tūkstančių lankytojų. Dauguma kitų nyksta tyliai, pamirštos ir mažai žinomos net vietiniams.

Šią situaciją pakeitė „Fortified Castles of Alsace Association“ – 2013 m. įkurta asociacija, kurios tikslas buvo prikelti šias pilis naujam gyvenimui ir paversti jas regiono kultūrinės tapatybės dalimi.

Savanorių rankos vietoje milijonų

Nors valstybės paramos buvo nedaug, asociacija sugebėjo sutelkti savanorius, istorikus, archeologus ir vietos gyventojus. Žmonės ėmėsi iniciatyvos valyti takus, organizuoti ekskursijas, rengti vietines šventes. Tai tapo ne tik kultūrine, bet ir socialine veikla – pilyse pradėjo vykti bendruomenės susitikimai, festivalai, koncertai.

450 kilometrų istorijos takas

Vienas didžiausių asociacijos pasiekimų – Alsaco pilių maršrutas. Tai net 450 kilometrų ilgio takas, suskirstytas į 26 etapus, jungiantis daugiau nei 80 pilių.

Keliautojai gali pasirinkti pasivaikščiojimą vienos dienos žygiui arba ilgą nuotykį po regiono kalnus ir slėnius.

Be to, kasmet gegužės 1-ąją vyksta „Alsace Castles Day“, kai daugelis pilių atveria duris lankytojams. Šventės metu rengiamos teatralizuotos ekskursijos, edukacijos vaikams, istorijos pamokos ir gyvosios archeologijos užsiėmimai.

Mokykla po atviru dangumi

Asociacija ypatingą dėmesį skiria švietimui. Parengti specialūs leidiniai mokykloms, organizuojamos pamokos ir ekskursijos, kurios supažindina vaikus su jų regiono paveldu. Jaunoji

karta mokosi, kad paveldas nėra tik senos sienos – tai jų istorija ir identitetas.

Tokiu būdu Alsaco pilys tapo tikra „mokykla po atviru dangumi“, kurioje vaikai gali pažinti savo šaknis ir ugdyti atsakomybę už kultūros išsaugojimą.

Europa Nostra įvertinimas

2024 m. projektas pelnė prestižinį Europos kultūros paveldo apdovanojimą / „Europa Nostra Award“ už pilietinį įsitraukimą. Vertintojai pabrėžė, kad ši iniciatyva ne tik išsaugo pilis, bet ir skatina bendruomenės pasididžiavimą, įtraukia jaunimą bei netradicines auditorijas.

Asociacijos veikla tapo įkvė-

pimu ir kitoms šalims: ji buvo įtraukta į tarptautinę INTERREG „Rhine Castles“ programą, jungiančią Prancūzijos, Vokietijos ir Šveicarijos partnerius.

Iš griuvėsių – į ateitį

Alsaco pilių projektas įrodo, kad kultūros paveldas yra gyvas tik tada, kai jį puoselėja žmonės. Net ir apleisti griuvėsiai gali tapti traukos centru, jei už jų stovi bendruomenė, pasirengusi veikti.

Šios pilys šiandien ne tik saugomos, bet ir naujai atrandamos – kaip bendruomenės susibūrimo vietos, kaip istorijos mokytojos, kaip turizmo traukos taškai.

„Europos Pulso“ informacija